

Fen ve Teknoloji Okuryazarl???na ?li?kin Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen ve Teknoloji Okuryazarl???na ?li?kin Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21790>

Özet

Fen ve Teknoloji Okuryazarl???na ?li?kin Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i, 2008 y?l?nda Belk?z Caymaz taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n Fen ve Teknoloji Okuryazarl??? konular?ndaki bilgi, beceri ve uygulama yeterliklerine yönelik inanç düzeylerini yani öz yeterlik alg?lar?n? belirlemektir. Ölçek, 33 maddeden olu?makta olup, geçerlik çal??malar? kapsam?nda kapsam geçerli?i için uzman görüşüne ba?vurulmu? ve güvenirlik analizinde Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanm??t?r.

Ölçek, özellikle e?itim fakültelerindeki Fen ve Teknoloji Ö?retmen Adaylar? ile S?n?f Ö?retmeni Adaylar?n?n bu alandaki alg?lanan yeterliliklerini ölçmek için tasarlanm??t?r. Derecelendirme format? olarak 5'li Likert tipi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Fen okuryazarl???, teknoloji okuryazarl???, öz yeterlik alg?s?, ö?retmen adaylar?, bilim e?itimi, ölçek geli?tirme, 2008.

Yazarlar

Belk?z CAYMAZ

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n (Fen ve Teknoloji Ö?retmenli?i ve S?n?f Ö?retmenli?i alanlar?nda) kendilerini Fen ve Teknoloji Okuryazarl??? alan?nda ne kadar yeterli gördüklerini saptamakt?r. Bu yeterlik alg?s?, adaylar?n gelecekteki mesleki uygulamalar?nda fen ve teknoloji konular?n? etkin bir ?ekilde ö?retme becerilerine olan inançlar?n? yans?tmaktad?r.

Ölçek, e?itim programlar?n?n ve pedagojik formasyon süreçlerinin ö?retmen adaylar?n?n bu kritik alandaki güven düzeylerini ne ölçüde art?rd???n? de?erlendirmek için bir temel sa?lamay? hedeflemektedir.

Yap?

Fen ve Teknoloji Okuryazarl???na ?li?kin Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i, Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisine dayanan öz yeterlik yap?s?n? ölçmektedir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir performans? ba?ar?yla gerçekte?irmek için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme kapasitesine olan inanc?d?r.

Bu ba?lamda, ölçek maddeleri üç ana bile?eni kapsayan Fen ve Teknoloji Okuryazarl???

yeterliliklerine odaklanmaktadır: Fen bilimleri içeriği bilgisi, bilimsel süreç becerileri ve teknoloji kullanımı ile ilgili yeterlilik algıları. Ölçek, bu yapılar bütüncül bir yaklaşımla değerlendirerek adayların kendilerine olan mesleki güvenlerini ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında kapsam geçerliği öncelikli olarak incelenmiştir. Kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla, ölçülen yapının (Fen ve Teknoloji Okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik) temsil gücünü artırmak için uzman görüşüne başvurulmuştur.

Bu süreçte, alanda yetkin 5 konu alan uzmanının görüşü alınmış ve maddelerin ilgili yapıya doğru bir şekilde ölçüp ölçmediği değerlendirilmiştir. Uzmanlardan gelen geri bildirimler doğrultusunda ölçek maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı (güvenirliği) istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Ölçekte yer alan toplam 33 madde için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alpha değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Bu analiz, ölçeğin ölçtüğü öz yeterlik algısının içsel olarak tutarlı ve güvenilir bir araç olduğunu kanıtlamayı amaçlamıştır.

Faktör Analizi

Orijinal yüksek lisans tezinde, 33 maddelik bu geliştirme ölçeğinin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizinin gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. Faktör analizi, ölçeğin altında yatan boyutlar veya faktörleri ortaya çıkarmak için kullanılır.

Öz yeterlik algısı genellikle birden fazla alt boyuta sahip olduğundan (örneğin, bilimsel bilgi yeterliği, teknolojik uygulama yeterliği, pedagojik yeterlik), yapılan faktör analizinin bu 33 maddenin, Fen ve Teknoloji Okuryazarlığına ilişkin farklı yönlerini temsil eden ayrık faktörler altında toplanıp toplanmadığını belirlediği tahmin edilmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 33 maddeden oluşan **5'li Likert tipi** derecelendirme. (1=hiç yeterli değilim - 5=tamamen yeterliyim)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri (Öğretmen Adayları)

Age Group: Genç yetişkinlik dönemi (Tahmini 18-25 yaş)

Population Details: Fen ve Teknoloji Öğretmen Adayları ile Sınıf Öğretmeni Adayları.

Test Methodology: Öz bildirim dayalı anket (Self-report survey).

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, Fen eğitimi, teknoloji okuryazarlığı, öğretmen yeterlilikleri, yüksek lisans tezi, Likert ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: belkiz_20@mynet.com

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Belkız Caymaz'ın 2008 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçla kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ücret ve detaylı izin bilgileri mevcut değildir.

Test Yılı: 2008.

Referanslar

Caymaz, B. (2008). *Fen ve teknoloji ve sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algıları* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin resmi YÖK linki: tez.yok.gov.tr

The original PDF can be downloaded here: fen-ve-teknoloji-okuryazarligina-iliskin-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf.

Fen ve Teknoloji Okuryazarlığına İlişkin Öz Yeterlik Algısı Ölçeği

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak metinde sa?lanmad??? için buraya eklenememi?tir. Detayl? maddeler için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM